

Mer med mindre

Verksted om attraktive og
berekraftige bumiljø på
mindre stader

Ewa Westermarck, partner, arkitekt
Louise Kielgast, Antropolog
2015 11 23 Lillestrøm

Gehl
Architects

Få människor och stora avstånd

*Predicted living area demands
per person in 2040: 70-80 m²*

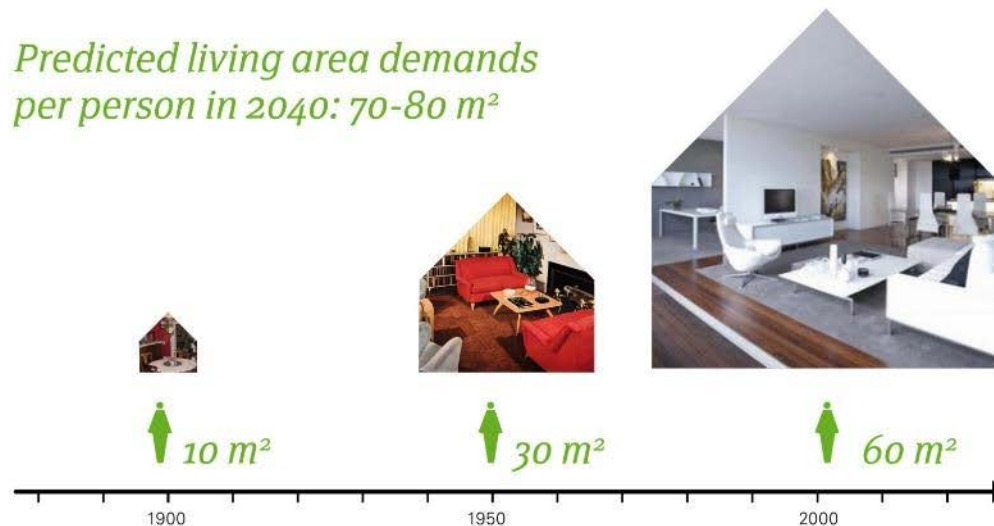

Diagram showing average area available per person in residences.

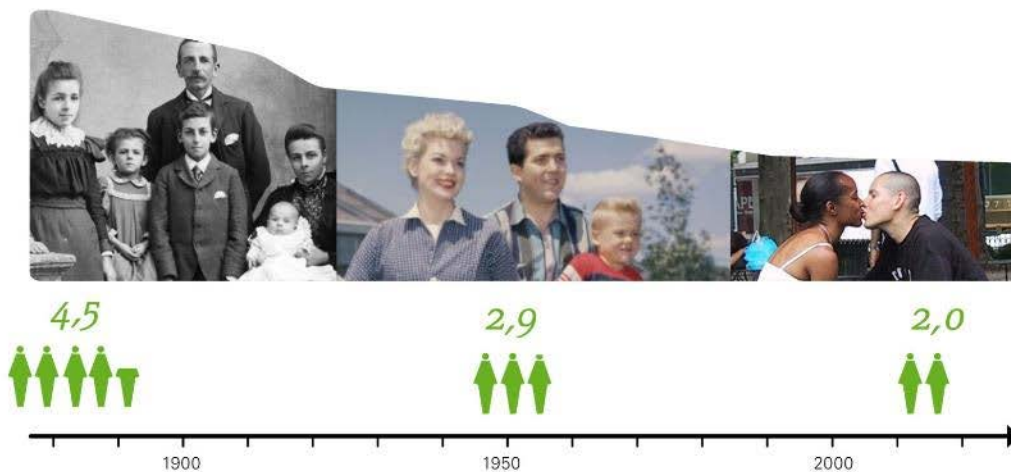

Diagram showing the decline in household sizes.

För 100 år sedan
var det
6 ggr fler
invånare per
DAA*

*räknat på ett område med samma täthet

Detaljhandeln i förändring

Hamar (26.000 invånare)

Ungdomarna är frånvarande

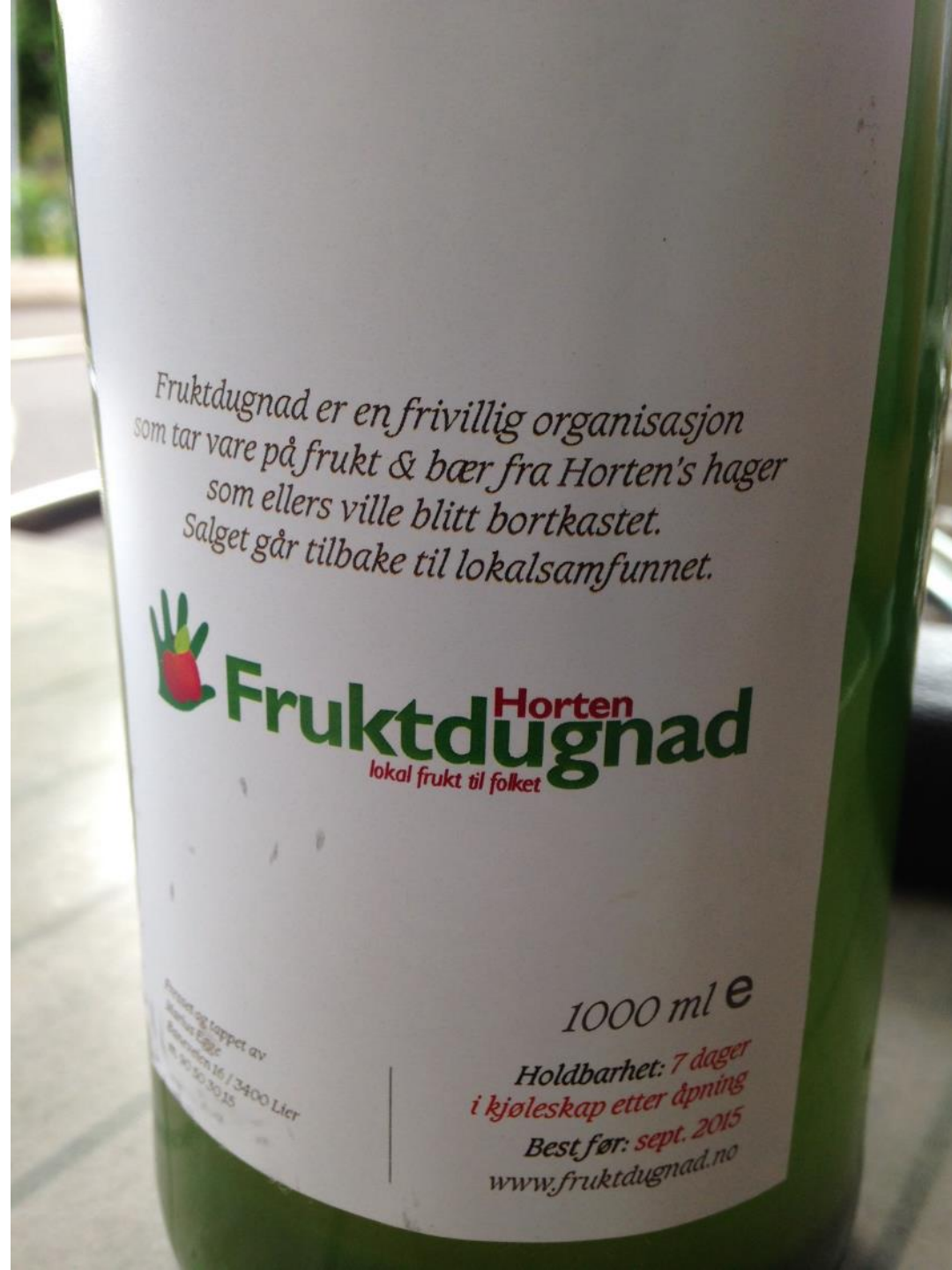
I Kristiansund
var endast
**6% under
15 år**

* åldersfördelning Kaibakken
Måndag 8/6 2015 15.00-15.30

'Dugnad' och gemenskap

I Norge
engagerar sig
59% av
befolkningen i
frivilligt arbete*

*Källa: Center for Frivilligt Socialt Arbejde, Danmark.

Att lära sig av större städer

A photograph of a green urban park area. In the foreground, there is a large, well-maintained green lawn with several wooden benches. In the background, there are various city buildings. On the left, there is a building with a dark roof and solar panels. In the center, there is a building with a red brick facade. On the right, there is a modern white building with large glass windows and balconies. The scene is set in a city environment, likely Copenhagen as mentioned in the text.

Små och stora byar delar
många utmaningar

København (1.2 miljoner invånare)

A photograph showing three people from behind, sitting on a stone bench. They are looking out a large window or glass door. The person on the left is wearing a light blue t-shirt and white pants. The person in the middle is wearing a blue and white striped shirt. The person on the right is wearing a blue and white patterned dress. The text 'Människan i centrum utgå från livet' is overlaid on the image in white. The text 'Vi är alla människor med sociala och fysiska behov' is overlaid at the bottom left in white.

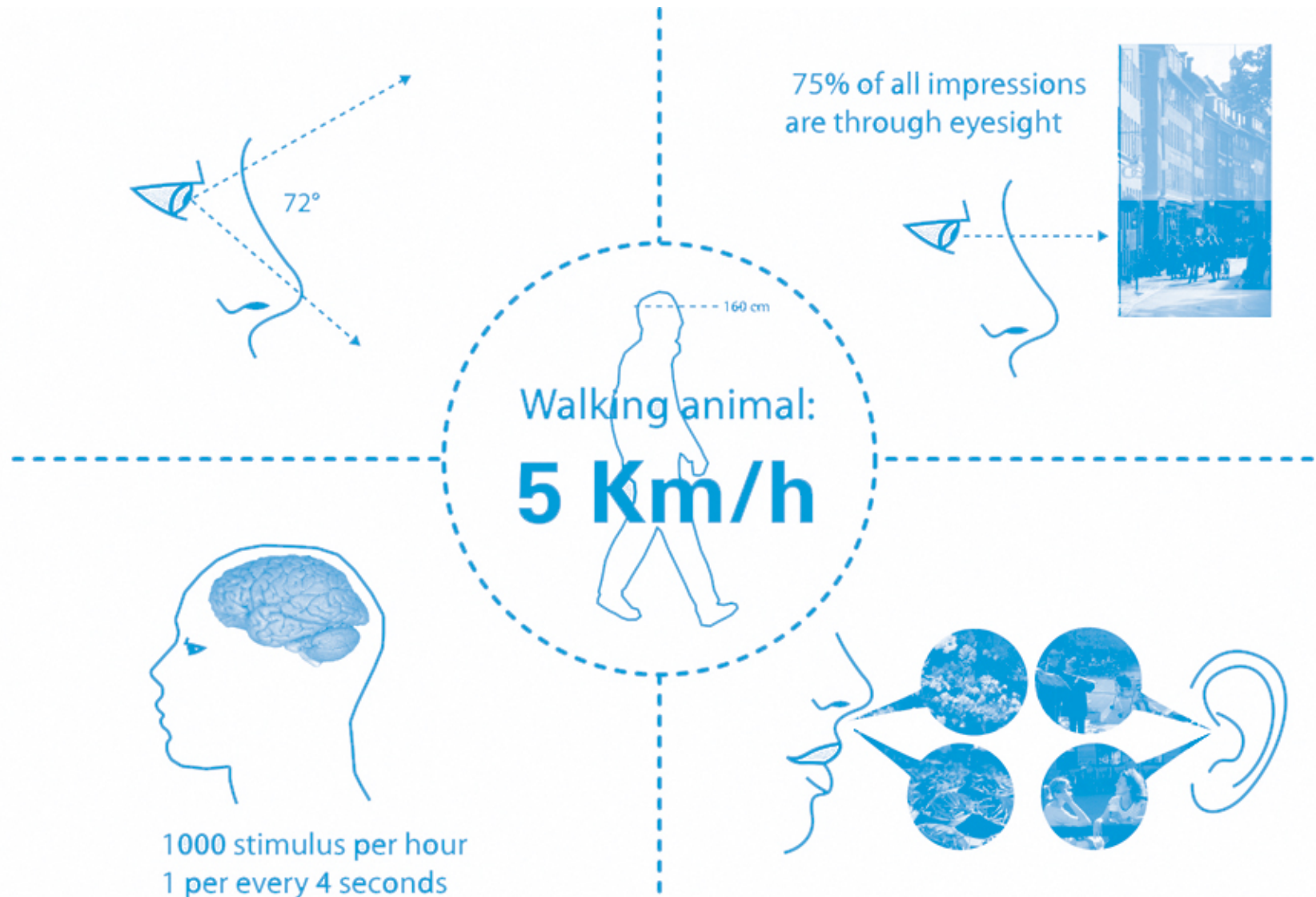
Människan i centrum utgå från livet

Vi är alla människor med
sociala och fysiska behov

Den fysiska miljön påverkar människors beteende och livskvalitet

De mänskliga sinnena

De mänskliga dimensionerna

TORGET I HORTEN
8.000 M²

Ofta är byrummen för stora

Horten (20.000 invånare)

Byliv är både antal människor och tid

OPHOLD
STIGNING
+ 270 %

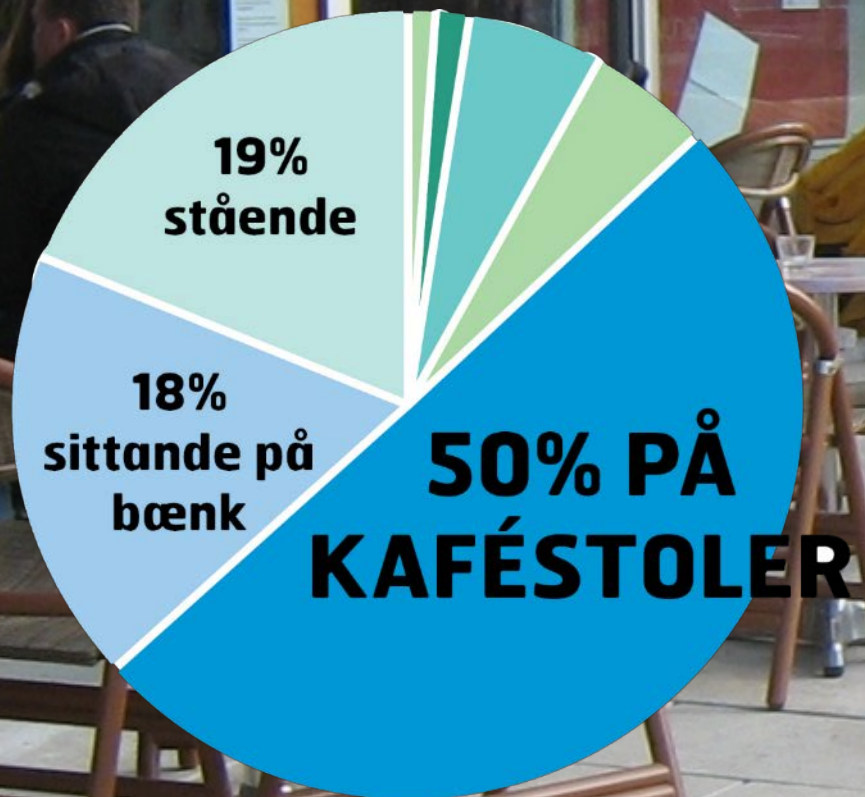
BEVÆGELSER
FALL - 21 %

HAMAR
BYLIVSSTUDIER
TORGGATA 1997 – 2012

Hamar (26.200 invånare)

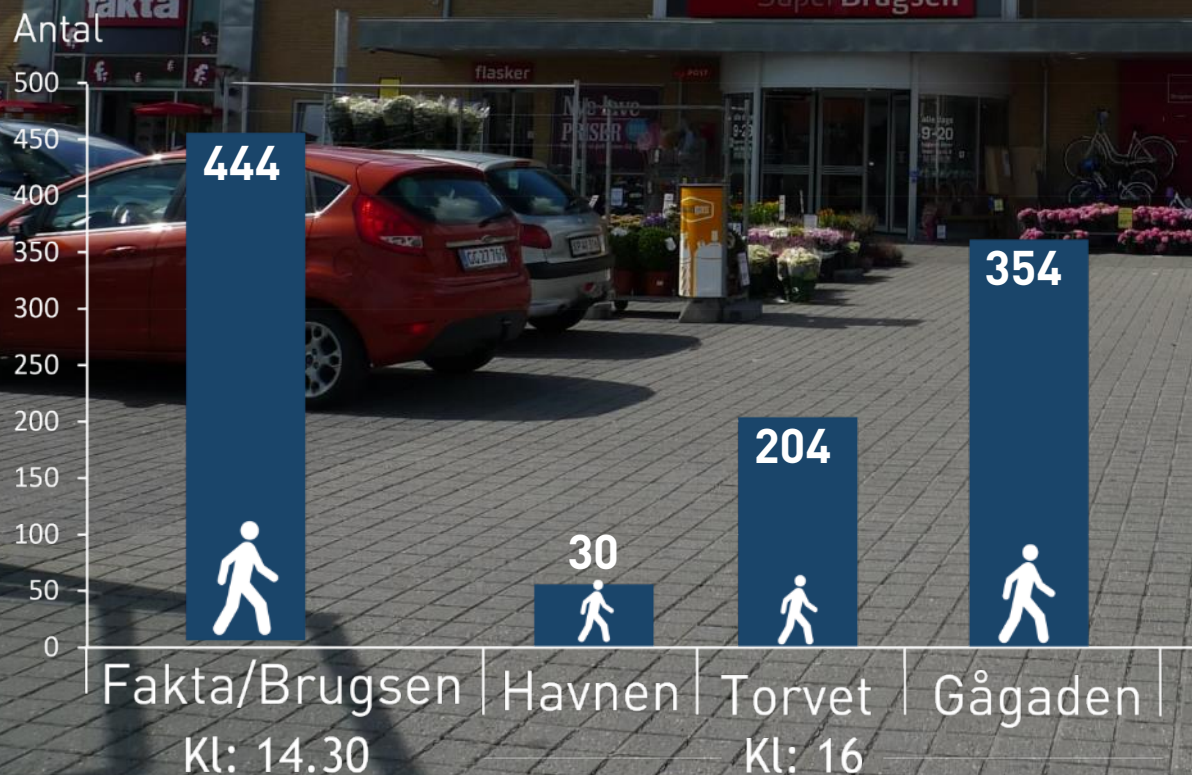
Bylivet har förändrat sig

TORGGATA
OPHOLD 2012

Livet finns där, men är inte alltid synligt!

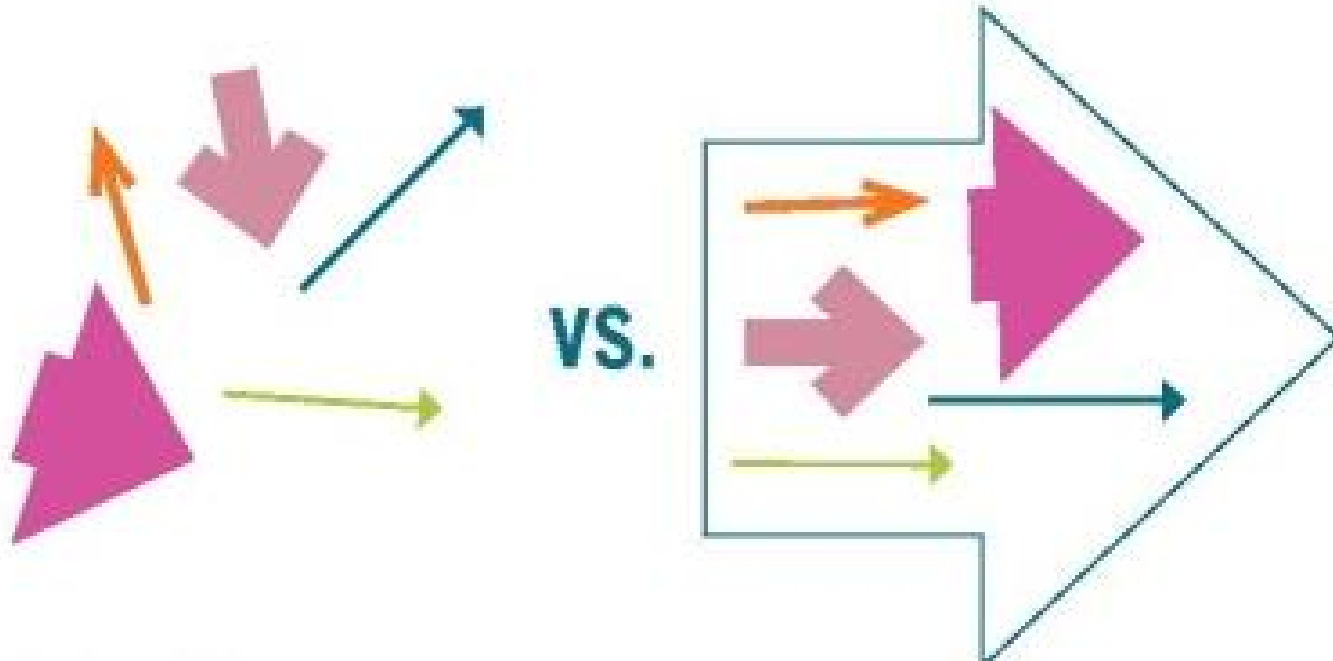
Antal fodgængere pr. time

Assens (6.000 invånare)

1/ Samarbetande små byar utnyttja regionala resurser

Potential för synergi med omkringliggande orter

Strategier för det flerkärniga Skåne

An abstract graphic featuring numerous glowing yellow circles of varying sizes, some containing a plus sign, scattered across a dark background. The circles have a soft, ethereal glow and are arranged in a way that suggests a network or a cluster of points.

STRATEGIER FÖR
DET FLERKÄRNIGA
SKÅNE

Strategier för det flerkärniga Skåne

SATSA PÅ SKÅNES TILLVÄXTMOTORER OCH REGIONALA KÄRNOR OCH UTVECKLA DEN FLERKÄRNIGA ORTSTRUKTUREN

STÄRKA TILLGÄNGLIGHETEN OCH BINDA SAMMAN SKÅNE

VÄXA EFFEKTIVT MED EN BALANSERAD OCH HÅLLBAR MARKANVÄNDNING

SKAPA SOCIALT HÅLLBARA, ATTRAKTIVA ORTER OCH MILJÖER SOM ERBJUDER HÖG LIVSKVALITET

STÄRKA SKÅNES RELATION INOM ÖRESUNDSREGIONEN, SÖDRA SVERIGE OCH SÖDRA ÖSTERSJÖN

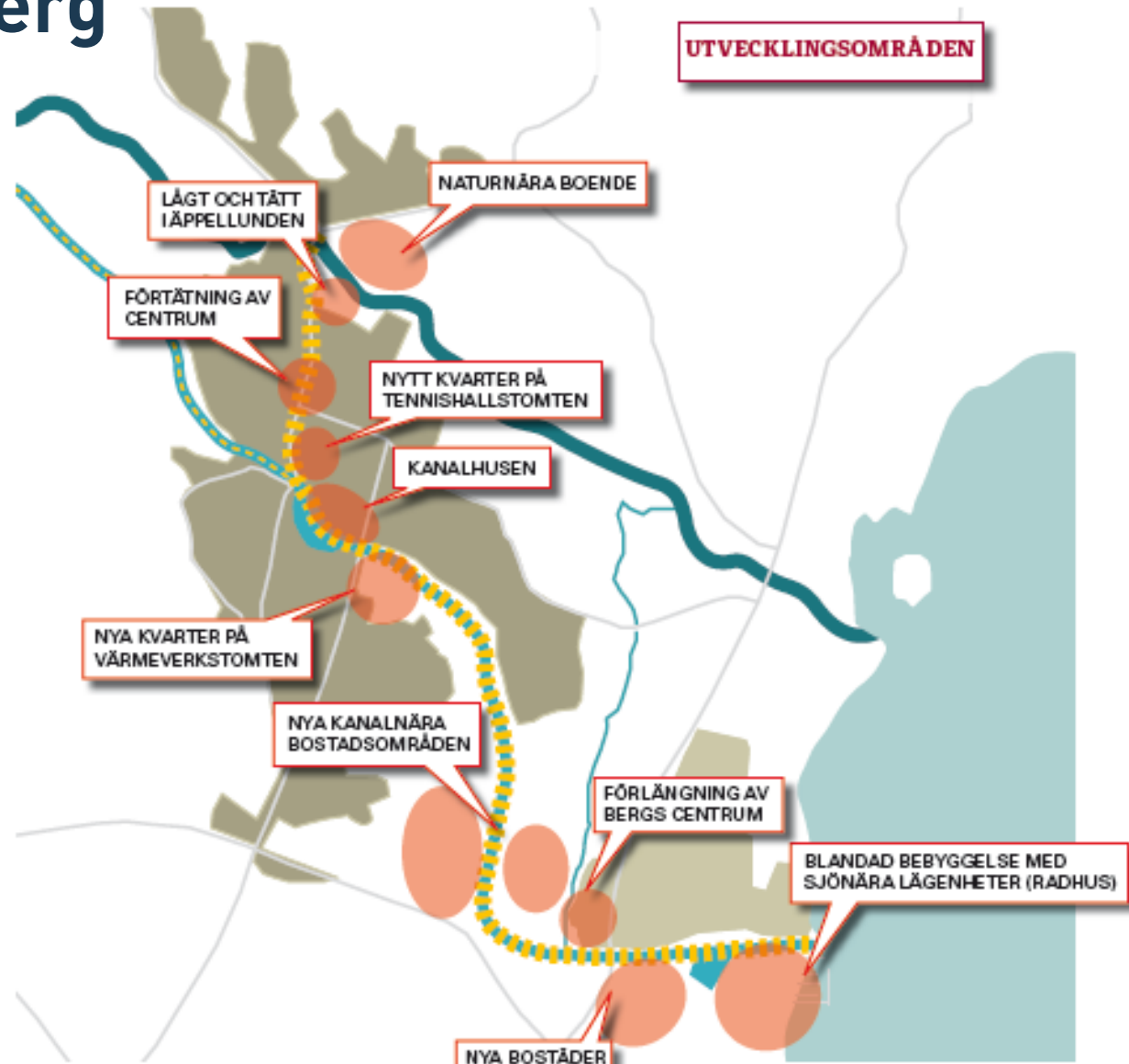

Byer og Tettsteder for mennesker

SANDVIKA
ASKER
SKI
KOLBOTN
LILLESTRØM
SØRUMSAND
JESSHEIM

Arrangerad av
Akershus fylkeskommune

Ljungsbro & Berg

Ljungsbro (7.000 invånare)
Berg (2.000 invånare)

2/ Lokala härligheter unika kvaliteter i fokus

Stora kultur- och landskapskvaliteter

Sörumsand (4.800 invånare)

... Men naturen är ofta dåligt kopplat till, och integrerat i centrum

Sørumsand (4.800 invånare)

Natur och by i samspel - havnefront i Lemvig

Lemvig (7.000 invånare)

Natur och by i samspel – havnefront i Lemvig

Lemvig (7.000 invånare)

Lokal matproduktion som kraft

Sakskøbing (4.500 invånare)

foto: www.facebook.com/SakskoebingMadhus

3/ Resa tillsammans gör väntan till ett nöje

Hållplatser av skiftande kvalitet

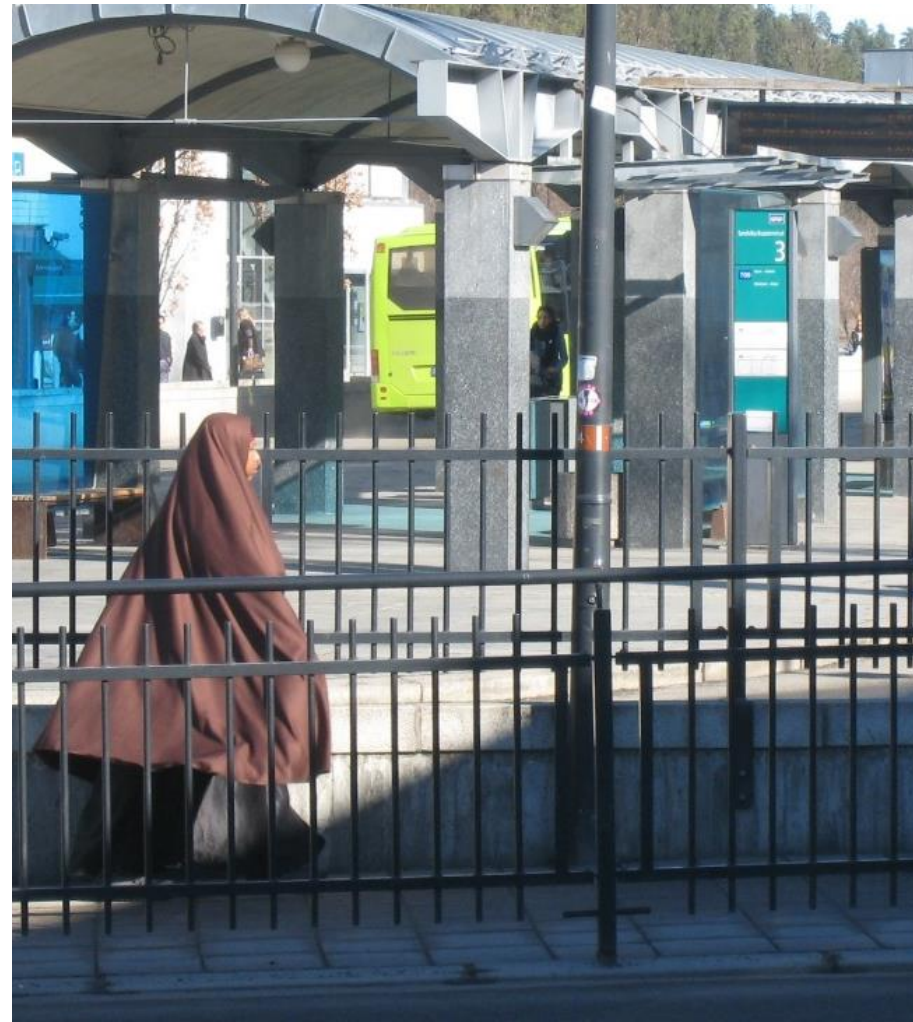
Väntan på
kollektivtrafik kan
upplevas
1-10 ggr
längre än
verklig tid*

Dalby busstation (5.000 invånare)

* Resenärernas önskemål
och behov, SOU 2003:67

Bylivspotential!

alla är där, genererar flöden av fotgängare och folk
uppehåller sig länge

Busshållplatsen som mötesplats

Horten (20.000 invånare)

Stationsbyggnader får ny funktion som mötesplats

Vikingstad station (2.000 invånare)

Att vistas i byn - den lilla busshållplatsen

*"Jordløse "stoler" på fremtiden"
150 stolar för att öka trivseln*

Jordløse på Fyn (330 invånare)

Att vistas i byn

**sølvbrudeparrets
stole ved kirken**

Jordløse på Fyn (330 invånare)

Förtäta & förädla kring kollektivtrafikens noder

3.100 unika
tågresor/dag

13%

Av befolkningen*

Eslöv (17.700 invånare)
foto: www.reseguiden.se fotograf: 08skne

*Stationsnära läge,
Länstyrelsen i Skåne

4/ Alla är välkomna på fotgängarens villkor

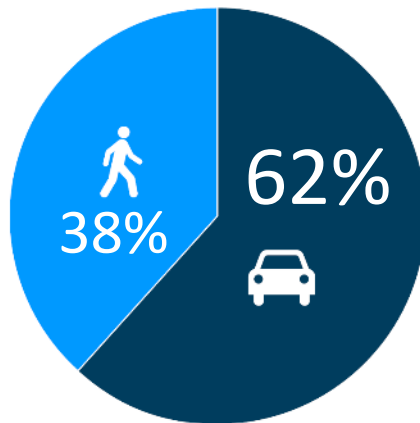

"bilen som handväska – tar med den överallt"
Parkering fyller många platser

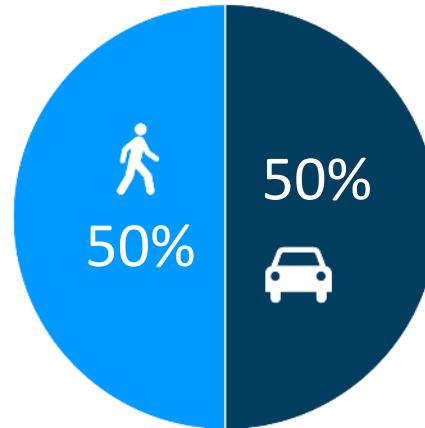
Kongens (parkerings) plass
Kristiansund (18.300 invånare)

Det är faktiskt ganska många som går...

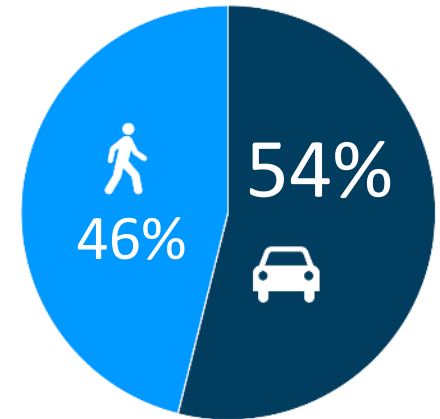
TILL FOTS I BYMIDTERNE

Lemvig
(7.000 invånare)

Haslev
(11.400 invånare)

Haslev
(6.00 invånare)

Det är faktiskt ganska många som går...

TILL FOTS I BYMIDTERNE

390 /time

Lemvig, Vestergade
(7.000 invånare)

258 /time

Haslev, Jernbanegade
(11.400 invånare)

246 /time

Assens, Østergade
(6.00 invånare)

Utnyttja tiden
som redskap

Gågata endast om sommaren
Simrishamn (6.500 invånare)

A wide-angle photograph of a pedestrian-prioritized parking area. The ground is paved with light-colored cobblestones. On either side of the central path, there are rows of young trees with thin trunks and sparse, yellowish-green foliage. A low, green hedge runs along the edges of the parking area. Several cars are parked along the sides. In the background, a tall, modern building is visible through the trees. The sky is overcast.

Fotgångarprioriterade parkeringsplatser

Gång och cykel - Starta i tidig ålder

Vestre Skole, Odense

5/ Vardagen i centrum

mer liv där livet
redan är

Sofiendal sportområde
i Haslev har

1,1 miljoner
besökare / år

**Se vardagsfunktioner
som mötesplatser!**

Haslev 11.400 invånare

Den Blå Planet
i København har

1,1 miljoner
besökare / år

Danmarks 5:e mest besökta
attraktion

Mötesplatser framför matvarubutiken

Staffanstorp (14.000 invånare)

Framför
ICA är det

3 x fler

Än på byns
huvudgata*

*Stadsliv & Stadsrum i centrala
Staffanstorp, Gehl Architects 2013

Sjællandsgade byrum, Nørrebro

Skolgården som byns mötesplats
byns mötesplats som skolgård

Sjællåndsgade byrum, Nørrebro

Sport och fritid i centrum

Fredericia (40.000 invånare)

6/ Koncentrerad bykärna

centrum är mer
än handel

Långa handelsgator i små byar

Assens,
Jernbanegade
680m

(6.00 invånare)

Lemvig,
Vestergade
460m

(7.000 invånare)

Haslev
Jernbanegade
560m

(11.400 invånare)

København,
Strøget
1.080m

London
Regent Street
780m

Foto: Kvam herad

Koncentrerad handel,
byrumskvalitet och
natur- och kulturhistoria
i samspel

Norheimsund (2.250 invånare)

före

Foto: Leif Kastdalen

Norheimsund (2.250 invånare)

after

Foto: Kvam herad

"Haldeplassen"

Norheimsund (2.250 invånare)

före

*"Haldeplassen" – från mötesplats
med utsikt till sjön och hållplats för
buss och hurtigbåt*

foto: Borghild Storaås Onés
Norheimsund (2.250 invånare)

after

*"Haldeplassen" – från mötesplats
med utsikt till sjön och hållplats för
buss och hurtigbåt*

Ökning av
handelns omsättning
1998 -2003

+ 12%

Påskafton 2004
Cubus i Norheimsund har
**3:e största
omsättningen**
av alla 143 Cubus butiker i
hela Norge

foto: Borghild Storaås Onés
Norheimsund (2.250 invånare)

after

**“Mellom bygningane i Volda”
fokus på byrummen**

Volda (9.000 invånare)

7/ Hemmalivet mer liv mellan bostäderna

Lite liv mellan husen, speciellt på dagen

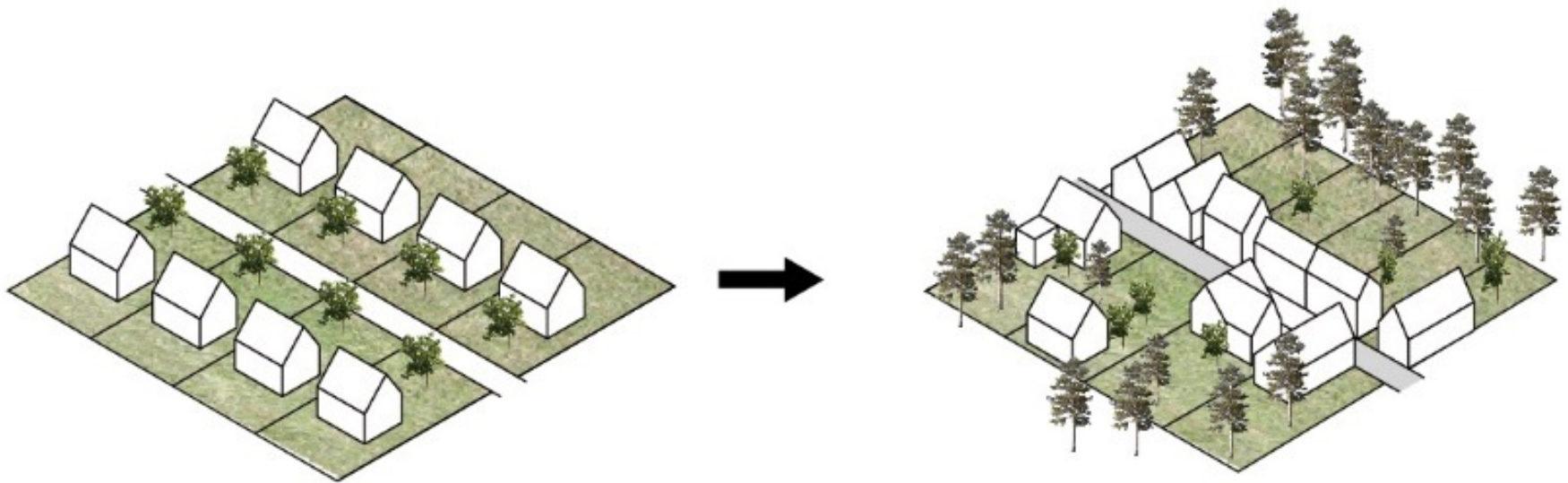
Hjärup (4.000 invånare)

Unika bostadstillbud nära naturen

Asker

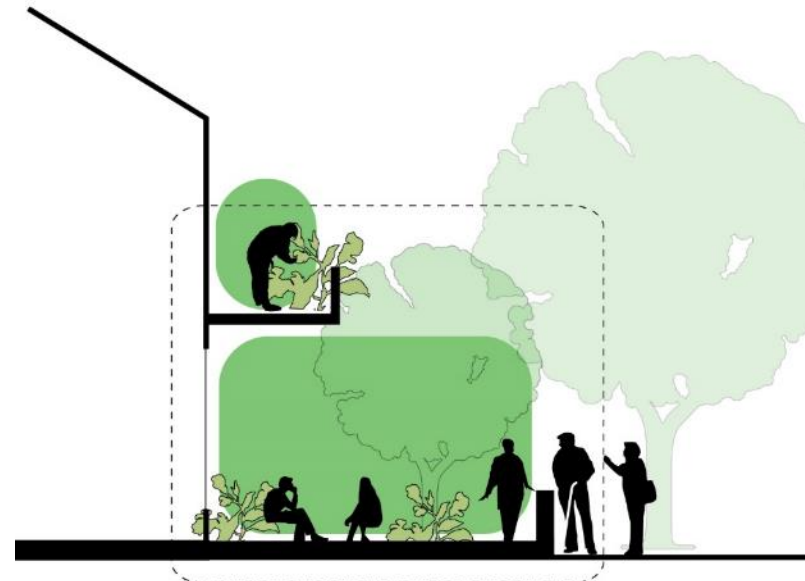
“Villamattan med sociala bymässiga kvaliteter”

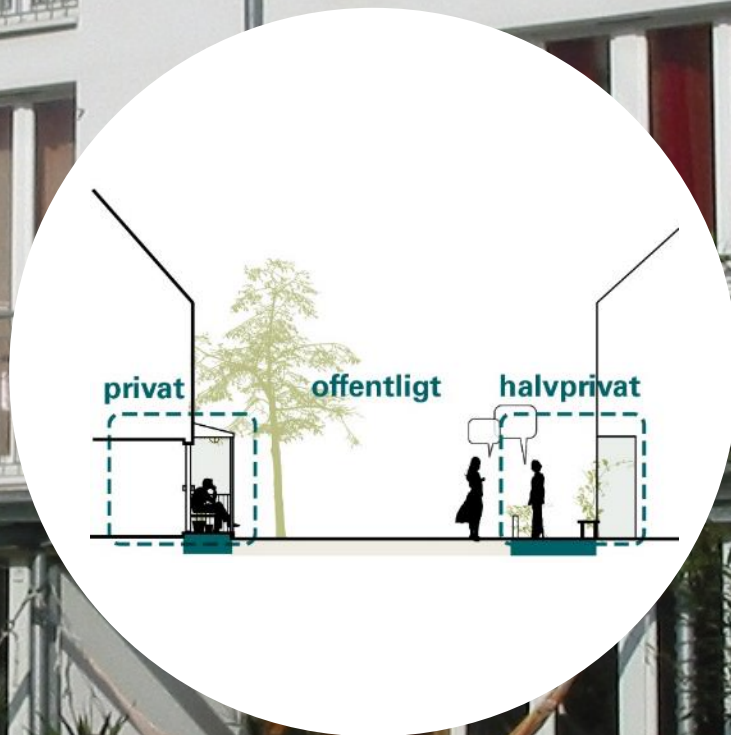

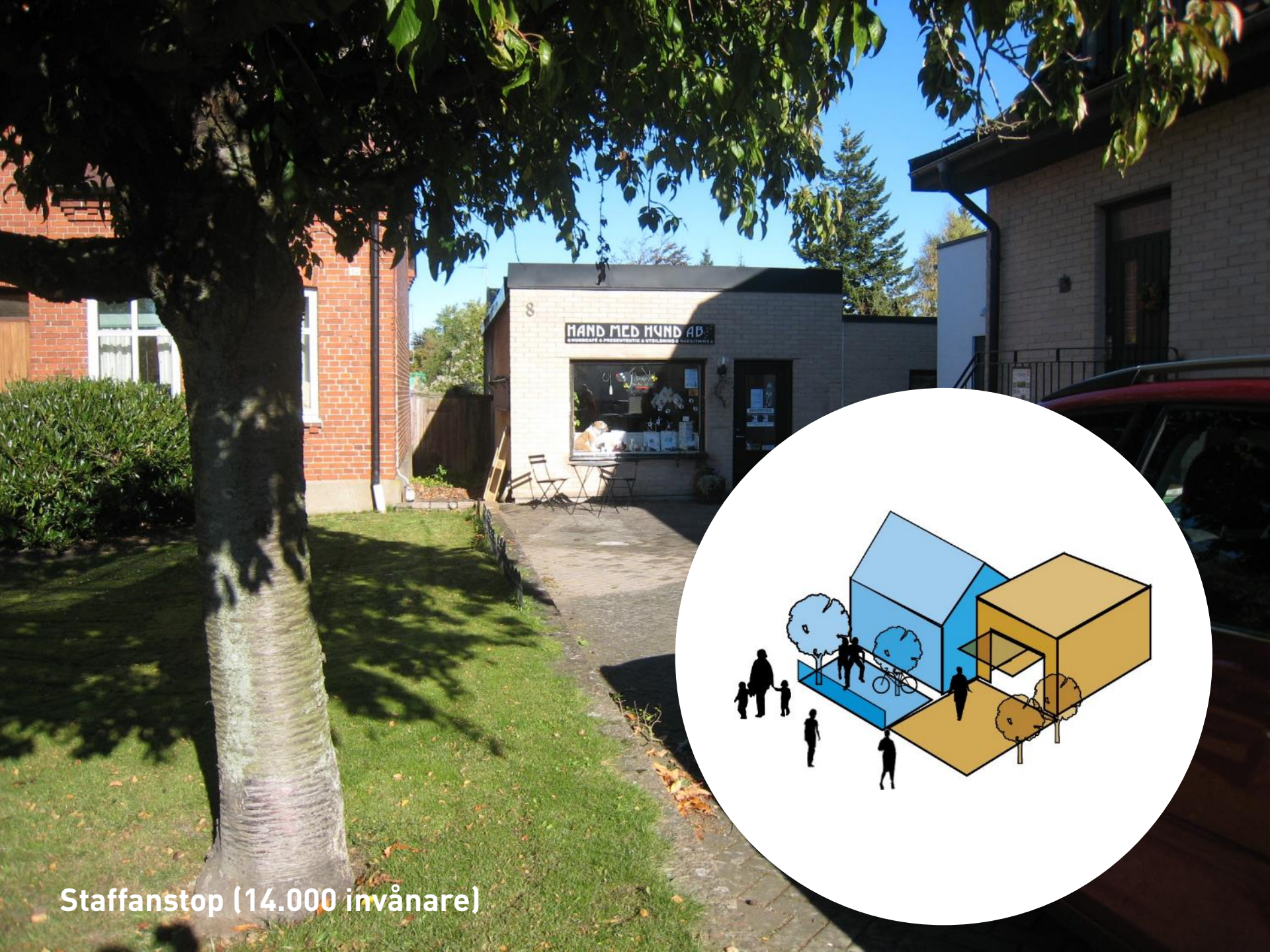

**Bostadens mjuka
kant är guld värd!**

2/3 delar av alla
utomhus-aktiviteter
bostads-områden sker
på privata uteplatser

Staffanstop (14.000 invånare)

8/ **Aktiviteter** för människor sammans

Lite att göra på byns platser

Sørumsand (4.800 invånare)

Än mindre om vintern...

Hamar (29.000 invånare)

Aktiviteter får folk att mötas

+ 500%

ÖKNING AV
OPHOLDSAKTIVITETER PÅ
APOTEKARGATA UNDER
SUPERLANGDAGEN I
JÄMFÖRELSE MED EN VARDAG

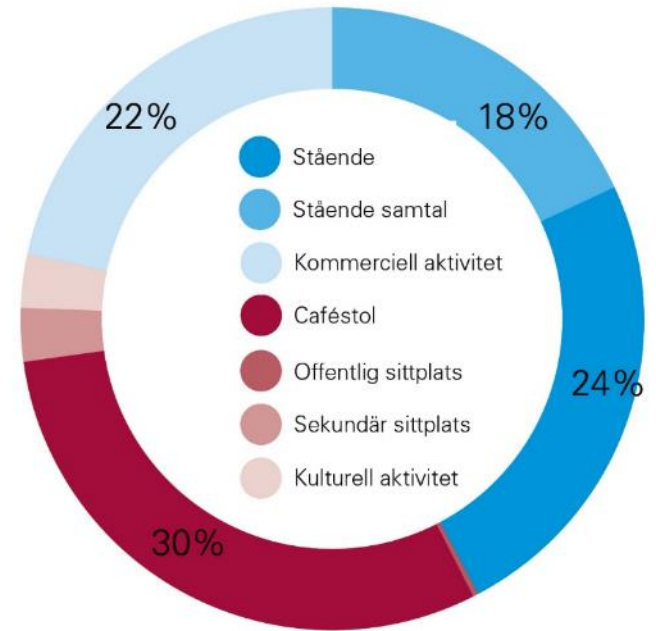
Horten (20.000 invånare)

OPHOLDSAKTIVITETER SUPERLANGDAGEN
TORS DAG 3 JULI 2014 KL. 13:00
TOTALT 288 PERSONER

Aktiviteter får folk att mötas

Horten (20.000 invånare)

> 50%
I SAMTAL MED
NÅGON

OPHOLDSAKTIVITETER SUPERLANGDAGEN
TORS DAG 3 JULI 2014 KL. 13:00
TOTALT 288 PERSONER

Barnens marknad – regional destination om sommaren

Ribe (8.000 invånare)

Vintern som en bylivsresurs

Östersund (44.000 invånare)

Lokalt förankrade aktiviteter

Brørup (4.500 invånare)

Medskapande boende i tillfälliga projekt

Gladsaxes, Værebros park,